

динационные соединения металлов в медицине. — К.: Наук. думка, 1986.

11. Маньковский Н.Б., Бачинская Н.Ю. Современные подходы к терапии когнитивных нарушений. Нейрометаболическая терапия. — К.: Библиотека практикующего врача, 2005. — 72 с.

12. Мохорт М.А., Григор'єва Г.С., Киричок Л.М., Мисливець С.О. Вітам — засіб для підвищення резистентності організму // Спортивна медицина. — 2006. — № 1. — С. 100-102.

13. Пархоменко Ю.М., Донченко Г.В. Вітаміни у здоров'ї людини. — К.: Академперіодика, 2006. — 182 с.

14. Яблучанський Н.И., Кантор Б.Я., Мартыненко А.В., Исаева А.С. Основы практического применения технологии вариабельности кровообращения. Харьков: Основа, 2000. — 112 с.

15. Akselrod S. Components of heart rate variability // Heart rate variability. — N.Y.: Armonk, 1995. — P. 146-164.

16. Heart Rate Variability. Standards of measurements, physiological interpretation, and clinical use / Task Force of the European Society of Cardiology and the North American Society of Pacing and Electrophysiology // Circulation. — 1996. — Vol. 93. — P. 1043-1065.

17. Sayers B. Analysis of heart rate variability // Ergonomics. — 1973. — Vol. 16, № 1. — P. 17-32.

Надійшла до редакції 16.04.2009.

ВАРТОВИЙ ПРОФЕСІЙНОГО ЗДОРОВ'Я

До ювілею професора Нагорної Антоніни Максимівни

Антоніні Максимівні Нагорній, доктору медичних наук, професору, завідуючій відділу епідеміологічних досліджень ДУ "Інститут медицини праці АМН України", відомому фахівцеві вітчизняної медицини праці, соціальної гігієни та організації охорони здоров'я 21 січня виповнилося 70 років від дня народження та 40 років наукової діяльності.

1968 року Антоніна Максимівна Нагорна, закінчивши Київський медичний інститут ім. О.О. Богомольця за спеціальністю "лікувальна справа", розпочала трудовий шлях цеховим ординатором медико-санітарної частини Дарницького шовкового комбінату у м. Києві.

1970 року Нагорна А.М. переходить до Київського інституту гігієни праці та професійних захво-

НАШІ ЮВІЛЯРИ

рювань (нині ДУ "Інститут медицини праці АМН України") на посаду молодшого наукового співробітника, 1979 року стає старшим науковим співробітником. З того часу її життя пов'язане з виконанням науково-дослідних робіт гігієнічного спрямування. Вона вивчала проблеми здоров'я різних професійних груп населення, гігі-

єнічної регламентації розумового та фізичного навантаження представників різних професій, займалась обґрунтуванням і розробкою психофізіологічних критеріїв і медичних протипоказань щодо певних професій.

З 1989 до 2002 року Антоніна Максимівна працювала в Інституті громадського здоров'я МОЗ

України на посаді завідувача відділом, потім була заступником директора з наукової роботи та виконуючою обов'язки директора інституту. 2002 року повернулася до Інституту медицини праці, де очолила відділ епідеміологічних досліджень.

Кандидатську дисертацію захистила 1975 року, докторську — 1988.

Багато років сферою наукових інтересів А.М. Нагорної є здоров'я населення різних статевих-вікових, професійних та соціальних груп, медико-демографічні процеси, показники громадського здоров'я, зокрема захворюваність, репродуктивне здоров'я, інвалідність, смертність різних верств населення (у тому числі тих, що постраждали внаслідок аварії на Чорнобильській АЕС), екологія і здоров'я людини, питання організації та управління на різних рівнях системи охорони здоров'я.

Під керівництвом Антоніни Максимівни виконувалися науково-дослідні роботи з найактуальніших проблем гігієни та соціальної медицини, у тому числі присвячені вивченню умов праці та стану здоров'я робітників сільського господарства, енергопідприємств, осіб розумової праці, медичних працівників, дослідження причинно-наслідкових зв'язків між станом здоров'я працівників та соціально-гігієнічними чинниками, науковому обґрунтуванню та розробці методології застосування Міжнародної класифікації хвороб десятого перегляду у лікувально-профілактичних і статистичних закладах України, а також визначенню потреб дитячого та дорослого населення України в амбулаторно-поліклінічній і стаціонарній медичній допомозі.

Результати її наукових досліджень знайшли своє відображення у понад 570 наукових працях, у тому числі монографіях "Життя і здоров'я", "Здоров'я: фундаментальні та прикладні аспекти", "Професійне здоров'я в Україні: епідеміологічний аналіз", "Професійний рак: епідеміологія і профілактика" тощо. За участі А.М. Нагорної підготовано 42 нормативних, інструктивних та методичних документи для охорони здоров'я.

Професор А.М. Нагорна брала участь у виконанні низки міжнародних наукових проектів, багато виступала з науковими доповідями за кордоном. На запрошення Європейського співтовариства працювала міжнародним експертом у рамках проекту "INCO-COPERNICUS".

Нагорна А.М. бере активну участь у суспільній роботі, є членом координаційної ради МОЗ України з надання медичної допомоги потерпілим внаслідок аварії на ЧАЕС, проблемної комісії "Медичні проблеми аварії на ЧАЕС", "Соціально-гігієна та організація охорони здоров'я", Товариства соціальних гігієністів та організаторів охорони здоров'я, апробаційної ради при спеціалізованій раді Д.088.13.03 "Гігієна, соціальна гігієна та організація охорони здоров'я" при Національному медичному університеті ім. О.О. Богомольця, була експертом ВАК України; членом спеціалізованої Ради Д.01.01.37 при Національному університеті ім. Тараса Шевченка за спеціальністю 09.00.09 "Філософія науки", експертом Асоціації наукових медичних товариств України, членом редакційної колегії журналу "Ойкумена" за

розділом "Антропоекологія, здоров'я людини і довкілля", "Вестник гигиены и эпидемиологии", "Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України", заступником головного редактора "Українського журналу з проблем медицини праці", входить до складу конкурсної комісії Міністерства освіти України та Міжнародного фонду "Відродження" за програмою "Трансформація гуманітарної освіти в Україні", була позаштатним консультантом Комітету Верховної Ради України четвертого скликання з питань охорони здоров'я, материнства та дитинства.

А.М. Нагорною створено наукову школу спеціалістів з питань гігієни та соціальної гігієни. Вона підготувала 29 учнів: 11 докторів та 18 кандидатів медичних наук, провадить велику науково-консультативну роботу серед спеціалістів з гігієни і соціальної гігієни та організації охорони здоров'я.

Внесок А.М. Нагорної у розвиток гігієни і соціальної гігієни в Україні відзначено медаллю "В пам'ять 1500-летия г. Киева", (1983), почесними грамотами Президії АМН України (2003, 2006, 2008), званням Заслуженого діяча науки і техніки України (1998), премією Національної академії наук України ім. Р.Є. Кавецького (2009).

Шановна Антоніно Максимівно, щиро вітаємо Вас з ювілеєм, зичимо міцного здоров'я, щастя, творчої наснаги.

**ДУ "Інститут медицини праці АМН України",
ДУ "Інститут гігієни та медичної екології ім. О.М. Марзєєва АМН України",
редколегія журналу "Довкілля та здоров'я".**